№ 261 დეკემბრის 4, სამშაბათი. 1866—1884 დეკემბრის 4, სამშაბათი. № 261

„დროების“ რედაქცია—სასახლის ქუჩაზე, დ. საროფოვის სახლში.

ხელის-მოწერა მიიღება თბილისში, რედაქციაშივე; ქუთაისში, ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში, გარეშე მცხოვრებთათვის ადრესი: Въ Тифлисъ, въ Редакцію „Дроэба“.

ფასი: წელი 9 მ., 11 თვეში 8 მ. 50 კ.; 10 თვეში—8 მ.; 9 თვეში—7 მ 50 კ.; 8 თვეში—7 მ.; 7 თვეში—6 მ. 6 თვეში—5 მ.; 5 თვეში—4 მ. 50 კ.; 4 თვეში—4 მ. 3 თვ.—3 მ.; 2 თვ.—2 მ.; 1 თ.—1 მ.

დროება

გამოდის ყოველ-დღე ოთხშაბათს გარდა.

ფასი განცხადებისა: სტრიქონზე 4 კაპ. ქართულად მიიღება ქართულს, რუსულს და სხვა ენებზედ.

თუ სტატიებსა მოითხოვს, რედაქცია გასწორებს და შეამოკლებს დასაბეჭდად გამოგზავნილ წერილებს ფულუფფოდ წერილებს რედაქცია ვერ დაუბრუნებს მფლრს.

„Объявленія въ Россіи, Царства Польскаго и за границы принимаются только въ цент. конторѣ объяв. Л. Метцль., Москва, Петровка, № 6.

ცალკე ნომერი «დროებისა» ღირს 5 კაპეიკი.

ბიბლიოთეკა

მიიღება ხელის-მოწერა გაზეთს

„დროებაზე“

1885 წლისათვის

თბილისში — „დროების“ რედაქციაში; ქუთაისში — ძმ. ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში; ბათუმში — მოსე ნათაძესთან; თელავში — ვანო როსტომაშვილთან; ბორში — ადალო თუთაევთან.

დაწვრილებით პირობები გაზეთის სათაურშია.

ერთის პროექტის გამო.

თბილისი, დეკემბრის 4-ს.

ამ დღეებში თბილისის საბჭომ ხელმორედ მოისმინა ბ. ნიკოლაძისაგან ამ ორის წლის წინად წარდგენილი პროექტი იმის შესახებ, რომ თბილისის შუაგულიდამ, თუნდ ერევნის მოედნიდამ ან მელიამინოვის ქუჩიდამ გაყვანილ იქმნას დიდი და ხეორე ქუჩა აბანოებამდე; რომ ამისათვის საჭირო ადგილები ქალაქმა შეისყიდოს და მასუკან, თავისი ფული ამოიგოს ამ ადგილების გაყიდვით, რომელნიც ახალი ქუჩის მარჯვენე და მარცხენე იქნებიან და რომელთაც ერთი ორადა და სამად მეტი ფასი დაედებათ ეხლანდელზედ. პროექტის აზრით, საჭიროა ავრეთვე შესყიდვა ქალაქის აბანოებისა ყველა აწინდელი მფლობელთაგან და ისე მოწყობა მათი, რომ ავადმყოფებს შეეძლოთ იქ ბანება და წამლობა მთელის წლის განმავლობაში. ამას გარდა პროექტი საჭიროდ ხედავს შესყიდვას აბანოების გარეშემო მდებარე ქოხ-მახვილისა, იქ პარკის გამართვას ჰაერის გასაუმჯობესებლად და იმ სიმყრალისა და უწმინდურების ასაცილებლად, რომლის ბუდედაც არის გადაქცეული ეხლა მიდამო აბანოებისა და თბილის მოედნისა.

ჩვენმა მკითხველებმა იციან, რომ ამ გაბედულმა პროექტმა არ შეჰხვედრია ქალაქის საბჭო, არ დაერიდა იგი იმ ფარგალ ხარჯს, რომელიც მის შეტანენებიდამ იღებდა მათ? ბეთხოვენი მოგვითხრობს, რომ ერთხელ ქუჩაში ღია ფანჯარის გვერდით გაიარა და მოესმა რამდენიმე ფორტეპიანოზე აღებული ნოტა, რომელმაც მიიტაცა მისი ყურადღება; მიუახლოდდა ფანჯარას და, თვისდა გასაკვირვებლად, შეეშინა, რომ ეს ნოტები ისმოდა ინსტრუმენტიდგან პატარა ქალის ბრალობენის წყალობით კლავიშებზე. დ., ეი, ამ უკანასკნელ ნოტებისაგან — ბაღვის აზრებისაგან—მან შეადგინა ინტროდუქცია, ანუ შესავალი ერთის თავის საუკეთესო სონეტისათვის. არ არის დიდი ხანი მას აქედ, რაც მე თვითონ მყონდა შემთხვევა აღმომეჩინა მზეგაღებები ბილერის ბალადისა «Fredolin» და ერთის არაკის შინაარსისა, რომელიც (არაკი) ნემეცების პოეტზე ბეერად აღრე საბა-სტულხან ორბელიანს თავის «სიბრძნესიცრუეში» მოუქცეია. მაგ. განა ამისათვის შეესაბამ, ბეთხოვენს და ბილერს შემომქმედნი არ უნდა ეწოდოთ თავიანთ დრამებისა, სონატებისა და ბალადებისა; მაგ. განა რუსთაველი ამისათვის არ არის ნამდვილი ავტორი «მეფეხეის ტყაოსნისა»? ხელოვნენი ის არის, როგორ შეასრულებს საქმეს, როგორ მოიხმარ მასალას და არი ისა, რა არის მთავარი აზრი ამ. და ამ ნაწარმოებისა... რაიცა შეეხება მეორე წუნს პოემის არაერეოვნულს ხასიათზე — მე ამის პასუხად მხოლოდ სენ-ბეევის სიტყვებს ვიტყვ, რომელიც მან მირგილიის გამო წარმოსთქვა: «ყველა ცხოველი პოემები, რომელნიც ოდესმე აღელვებდენ და აღტაცებაში მოჰყავდათ თანამედროვენი, თუმცა მათი გმირები სხვა დროს ეკუთვნოდენ, შეცავდენ ისეთს კუნჭულს, რომელიც უახლოვდებოდა მათ (თანამედროვეთ) დროსა და ყოფა-ცხოვრებას. დანტეს და ამაოენს ყოველისფერი ახალი დროის შესახამად ჰქონდათ მოთხრობილი, ისე, როგორც ტასსა და მილტონსა. ტელემაკი, რომელიც ისე ძველი იყო შინაარსით, ნამდვილად სრულიად სხვა გვარ პოლიტიკურს აზრებს ეფიცავდა და სხვა თვისებით იყო გაყოლენთილი, ისე რომ იგი ლიუდოვიკოს მე-XIV თანამედროვე ქმნილებას წარმოადგენდა, — ეს იყო მიზეზი, რომ მან სახელი გაითქვა». შეეკვლია მაშასადამე, რომ რუსთაველის პოემა, რომელიც თავისი დრო და თავისი ქვეყანა აღტაცებაში მოიყვანა, უნდა ყოფილიყო ამ დროის ეთარებით და თავისი ერის თვისებით გაყოლენთილი და გამსჭვალული უნდა ყოფილიყო, და რომ, როგორიც უნდა ყოფილიყო მისი შინაარსი, სპარსული თუ არაბული, სადაც უნდა წარმოებულიყო მისი მოკმედება — ინდოეთში, თუ სხვაგან, «მეფეხეის ტყაოსანი» ყოველთვის იყო და იქმნება ქართული ნაწარმოები.

უკანეთ ჩვენ პოემის შესავალს ავიღებთ და შეეადარებთ თვით ნაწარმოებს, დავინახავთ, რა სიყვარულით ეკიდებოდა რუსთაველი იმ საქმეს, რომელიც ეტეირთნა. მთავარი აზრი პოემისა—სიყვარული ამბიციაზეული, წმინდა, მტკიცე—მისდევს პოემას თავიდამ დაწყებული ბოლომდე, თითქო წითელი ძაფიაო. პოეტი გვაუწყებს, რა გვარი უნდა იყოს სიყვარული და რა ზნენი უნდა სჭირდეს გამოჯანურებულთ. „მოჯანური უნდა იყოს ლომსა, მეფე-მეტყველი, ჭკვიანი, იყოს სულ-გრძელი, მდიდარი; იგი მტკიცეა და მომთმენი; თავთ უქლიერეს მტრებს ეშინიანთ მისი; ვისაც ეს ზნენი არა სჭირს, იგი ნუ იტყვის თავსა მოჯანურად“. და ცოტა შემდეგ: „ეშმარიტს მოჯანურობას მოსწონს გამარტოვება“, — ანუ კიდევ შემდეგ: «საჭიროა რომ სიყვარულსა ყველასგან მალვიდეს მოჯანური» — და ბოლოს: «რომ ყველა ტანჯვა, რომელიც მას ხვდება წილად, მიაჩნდეს სიტკბოებად».

თვით ნაწარმოებში პოეტი აკმაყოფილებს ყველა ამ მოთხოვნილებათა; არას დროს არ ავიწყებდა ესენი და ამით აჩვენებს მკითხველს, რა სიმტკიცით ადგია იგი დასაწყისშივე ჩაფიქრებულს კონცეპციას. ჩვენს დროში ხშირად არიან იმისთანა ავტორები, რომელნიც სწერენ აჩქარებითა და მოუფიქრებლივ, მხოლოდ იმ ერთად-ერთის აზრით, რომ გავა-

«დროების» ფელეტონი, დეკემბ. 4-ს

უცხოელის აზრი «ვეფხვის-ტყაოსანზე»

პოემის გადათარგმნის გამო

ფრანცუზულს ენაზე.

(შემდეგი *)

ბადადიეარ ახლა თვით პოეტსა და მის ქმნილებაზე.

რუსთაველი ამბობს პოემაში, რომ ეს უკანასკნელი დაფუძნებულია სპარსულს ამბავზეო. ამ აზრს პოეტისას შეუძლიან „ვეფხვის-ტყაოსნის“ მტერთა შორის გამოიწვიოს ეჭვი, რომელიც მოკლედ შემდეგის სიტყვებით გამოიხატება: რუსთაველის პოემა არა ორიგინალური ნაწარმოებია და არც ეროვნულია. ჩემის აზრით, თვით ამ საგანზე ლაპარაკის ჩამოგდება გროშადაც არა ღირს. პირველის წუნის შესახებ მე ვუპასუხებდი, რომ რუსთაველის დიდება შეუძლებელია დაამციროს იმ გარემოებამ, რომ მან იქნება ისარგებლა სპარსული თქმულებით, რომელიც მის დრამდე არსებობდა. ეს მოუვა განა დღეს ფიქრად, რომ წუნი დასდოს შეექსპირს იმისთვის, რომ სიუჟეტები თავის დრამებისათვის მან აიღო ბოკაჩიოსაგან, რომელიც თავის მხრით ძველი მატიანეებიდამ იღებდა მათ? ბეთხოვენი მოგვითხრობს, რომ ერთხელ ქუჩაში ღია ფანჯარის გვერდით გაიარა და მოესმა რამდენიმე ფორტეპიანოზე აღებული ნოტა, რომელმაც მიიტაცა მისი ყურადღება; მიუახლოდდა ფანჯარას და, თვისდა გასაკვირვებლად, შეეშინა, რომ ეს ნოტები ისმოდა ინსტრუმენტიდგან პატარა ქალის ბრალობენის წყალობით კლავიშებზე. დ., ეი, ამ უკანეთ ნოტებისაგან — ბაღვის აზრებისაგან—მან შეადგინა ინტროდუქცია, ანუ შესავალი ერთის თავის საუკეთესო სონეტისათვის. არ არის დიდი ხანი მას აქედ, რაც მე თვითონ მყონდა შემთხვევა აღმომეჩინა მზეგაღებები ბილერის ბალადისა «Fredolin» და ერთის არაკის შინაარსისა, რომელიც (არაკი) ნემეცების პოეტზე ბეერად აღრე საბა-სტულხან ორბელიანს თავის «სიბრძნესიცრუეში» მოუქცეია. მაგ. განა ამისათვის შეექსპირს, ბეთხოვენს და ბილერს შემომქმედნი არ უნდა ეწოდოთ თავიანთ დრამებისა, სონატებისა და ბალადებისა; მაგ. განა რუსთაველი ამისათვის არ არის ნამდვილი ავტორი «მეფეხეის ტყაოსნისა»? ხელოვნენი ის არის, როგორ შეასრულებს საქმეს, როგორ მოიხმარ მასალას და არი ისა, რა არის მთავარი აზრი ამ. და ამ ნაწარმოებისა... რაიცა შეეხება მეორე წუნს პოემის არაერეოვნულს ხასიათზე — მე ამის პასუხად მხოლოდ სენ-ბეევის სიტყვებს

*) იხილე „დროება“ № 259.

მოგვიყვან, რომელიც მან მირგილიის გამო წარმოსთქვა: «ყველა ცხოველი პოემები, რომელნიც ოდესმე აღელვებდენ და აღტაცებაში მოჰყავდათ თანამედროვენი, თუმცა მათი გმირები სხვა დროს ეკუთვნოდენ, შეცავდენ ისეთს კუნჭულს, რომელიც უახლოვდებოდა მათ (თანამედროვეთ) დროსა და ყოფა-ცხოვრებას. დანტეს და ამაოენს ყოველისფერი ახალი დროის შესახამად ჰქონდათ მოთხრობილი, ისე, როგორც ტასსა და მილტონსა. ტელემაკი, რომელიც ისე ძველი იყო შინაარსით, ნამდვილად სრულიად სხვა გვარ პოლიტიკურს აზრებს ეფიცავდა და სხვა თვისებით იყო გაყოლენთილი, ისე რომ იგი ლიუდოვიკოს მე-XIV თანამედროვე ქმნილებას წარმოადგენდა, — ეს იყო მიზეზი, რომ მან სახელი გაითქვა». შეეკვლია მაშასადამე, რომ რუსთაველის პოემა, რომელიც თავისი დრო და თავისი ქვეყანა აღტაცებაში მოიყვანა, უნდა ყოფილიყო ამ დროის ეთარებით და თავისი ერის თვისებით გაყოლენთილი და გამსჭვალული უნდა ყოფილიყო, და რომ, როგორიც უნდა ყოფილიყო მისი შინაარსი, სპარსული თუ არაბული, სადაც უნდა წარმოებულიყო მისი მოკმედება — ინდოეთში, თუ სხვაგან, «მეფეხეის ტყაოსანი» ყოველთვის იყო და იქმნება ქართული ნაწარმოები.

უკანეთ ჩვენ პოემის შესავალს ავიღებთ მისელისათვის გაყვანილ იქმნება ერეული და პირდაპირი ქუჩა გვერდებზედ ხეებ-ჩამორიგებული; თუ ერთის სიტყვით ეხლანდელი ბინძური თათრის მოედანი და ხარფუნი ძალიან ადრიდამ მაგზავსს რადმე ვადიქეეი, მაშინ, უეჭველია, მრავალნი ავადმყოფნი სხვა-დასხვა სამყოფლარგარეთის წყლებზე წასელის მაგივრად, თბილისში მოვლენ და აქ დახარჯავენ იმ ფულს, რაც ეხლა მარიეზადღა და ძარლსბადებში ინარჯება.

ჩვენ არა გვჯერა თბილისის სრული დაცემა მარტო იმის გამო, რომ იგი შუთანა სტანციად გადაიქცა და მისგან გამოწვეული სისხლით ეითომ მათუმი და ბაქო იკვებებიან, — და არა გვჯერა იმისა, რომ თუ ეს მართალია, მაშინ ყოველი ქალაქი რომელიც კი შუთანა სტანციად მოიქცევა, უნდა სრულიად დაეცეს და ისინი კი, რომელნიც თავსა და ბოლოში არიან მოქცეულნი, განსაკუთრებულს წარმატებას მიეცენ. თბილისი, რაც უნდა იყოს, მაინც ძაეკსიის შუაგულად ითვლება და სხვა და სხვა ადგილებიდამ, რომელნიც კი რკინის გზის ლიანდაგზე არა მდებარენენ, აქ მოდის ჯერ ყოველ გვარი საქონელი

სულიერი, თუ უსულო და აქედამ მერე სხვაგანა რიგდება. ბარდა ამისა, თუ თბილისელმა კაპიტალისტებმა ჭკუა იხმარეს და უბრალო აღებ-მიცემობის მაგიერ, საქარხნო წარმოებას მიჰყვეს ხელი, თბილისს იგივე მნიშვნელობა მიეცემა შედარებით, რა მნიშვნელობაცა აქვს მოსკოვს, თუმცა ამ უკანასკნელ ქალაქს დედა-ქალაქისათვის საჭირო დაწესებულებანი 180 წელიწადია, რაც მოაშორეს და პეტერბურგში გადიტანეს. მიმეორებთ, ჩვენ არა გვჯერა პესიმისტების წინასწარმეტყველება თბილისის მეტის-მეტად ცუდს ბედზედ მოგვალში, მაგრამ, როგორც უნდა იყოს, თუ ბ. ნიკოლაძის პროექტი შესრულდა, ამით თბილისს დიდი მნიშვნელობა მიეცემა და გარდაიქცევა მართლა საკურნებელ ქალაქად, რომელშიაც უცხოქვეყნელნი მდიდარნი უხვად მოიტანენ ფულს და ჯეროვანად გაალცოველებენ ახლა დაცემულს ვაჭრობას.

მეტად ძნელი საქმე მიანდო კომისიას ქალაქის საპოლ და ამ საქმის დამთავრება ქალაქს მხოლოდ მაშინ შეუძლიან, როდესაც თბილისელები იგრძნობენ თავიანთ ინტერესს, იგრძნობენ, რომ ამ გვარის საშუალებით დიდი შემატება ექნება, როგორც მთელს ქალაქს, ისე თვითოეულს მის მცხოვრებს და გაუადვილებენ ძალაქის ბამგეობას ამ პროექტის შესრულებისათვის საჭირო მამულების შესყიდვას.

სონ ფურცლები და იმას კი აღარ ატყობენ, რომ შეცდომანი მოსდით ლოლიკის წინაშე და შუაში აივწყდებთ ის, რაცა სთქვეს დასაწყისში!— ერთს კარგად ცნობილს ნემეცების რომანისტს შეემთხვა ასეთი უბედურება და შუაში თავის რომანის გმირ-ქალს სრულიად სხვა სახელი მისთვისა. რომანი გაზეთში იბეჭდებოდა და ეს შეცდომა მხოლოდ მაშინ იქმნა შენიშნული, როცა რომანის ორი მესამედი იყო უკვე დაბეჭდილი. რაღა უნდა ექნა ავტორს? ახალად ხომ ეელარ დაიწყებდა ბეჭდვას! და მან გადაარჩინა თავი გაჭირვებას იმით, რომ დაიწყო შემდეგი თავი რომანისა ამ სიტყვებით, რომელნიც გმირმა-ქალმა რომანისამ მიმართა გმირქალს: „ძვირფასო მარიამ, რომელსაც მე ხან-და-ხან გეძახი ხოლმე შარლოტას“! ესეთი ამბავი უეჭველია არ შემეხვედეოდა რუსთაველს. მისი ნაღვაწი გვიმტკიცებს, რომ იგი ისეთის გულ-მოდგენებითვე ჭიდებდა ხელს თავის სამუშაოს, რა გულ-მოდგინებითაც თვით თხოულობს, რომ ეკიდებოდეს პოეზიას, როცა ამბობს არა ერთჯელ და ორჯერ: „რომ მოშაირე მოხერხებით ეტყვოდეს თავის ხელობას, რომ იგი ესაყვარლებოდეს მას გულითა და სულითვე „რომ იგი ჩაულრმავდებოდეს მას და რომ მისი ენა მუსიკობდეს“.

ამ გვარ ჩამოთვლილ თვისებებით, რომელნიც უნდა განასხვავებდენ მიჯნურთა, რუსთაველი ყველგან ამკობს თავის გმირებს. რომანის ეპიზოდები ძალიან ცხადად არიან დახატულნი და მკითხველს ადვილად უნდა შეეძლოს აღიარაოს მომქმედ პირთა გონებერება, სულ-გრძელობა, სილამაზე... და რადგანაც, პოეტის მორალ ისა-მებრ, ჯილდო აუცილებელია მისთვის, ვინც იგი დაიმსახურა, ყველა მკითხველი რუსთაველისა, უნდა მოელოდეს, რომ მის ამბავს კეთილი და ბედნიერი დასასრული ექნება.

მიღწე შეეფდგები გარკვევას და ანალიზს ხასიათებისას, რომელნიც, ჩემის აზრით, დიდის გულ-დადებით და კაცის გულის ღრმა-ცოდნით აქეს დახატული და შექმნილი — მინდა ორიოდე სიტყვა ეთქვა თვით რუსთაველზე, იმ რუსთაველზე, რომელიც ჩვენ წარმოგვიდგება თვალ-წინ მის ნამოქმედარის კითხვის დროს, არა როგორც პოეტი, არამედ როგორც კაცი. ასე იმიტომ უნდა მოვიქცეთ, რომ არ უნდა გვეიწყდებოდეს შემდეგი ნათქვამი: „სული პოეტისა ჭკრთის და ინატება მის ნაწარმოებში და ნამოქმედარში“. რასაც ეიტყვი მე ამ საგნის შესახებ, პირ-და-პირი შედეგია იმ შთაბეჭდილებისა, რომელიც აწარმოვა ჩემზე „შეფხვინ-ტყაოსნის“ კითხვამ და „მე საფუძველი არა მაქვს არ გამოვსთქვა ის, რასაც ეფიქრობ: ჯერ განცეიფრებული ეფიქმმა ეხლაც მიაქციოს ყურადღება ამ გარემოებასა.

= პირველის დეკემბრისთვის დანშნული მარუსა, რომელიც უნდა გამართულიყო ძეთიანში, ცუდი ამიდებისა გამო სხვა ადგილისათვის დაუნშნავთ, მაგრამ, საფიქრებელია, გეწერენ, რომ გაზაფხულამდის სულაც ვერ მოხდეს მარუსა, რადგან რაკი ამ ზამთრის პირად ცუდი ამინდები დადგა ჩვენს ძეთიანში, ამას ზამთარიც მოჰყეება თან გაუწყარებელი თოელ-წვიმებით.

= გაზ. „მწყემსი“ თავის მე-23 ნომერში აცხადებს ხელის-მოწერას მომავალს წელისთვის და თან დასძენს, რომ 1885 წელისთვის ჩვენ განვიზრახეთ „მწყემსთან“ ერთად დამატება გვეწყოთ რუსულს ენაზე, „მწყემსის“, თითოეულის ნომრის საგრეანა, თვეში ერთხელ. ამ „დამატებას“ საგნად ექნება, როგორც გაზეთი ამბობს, გაანალოგა ჩვენი მდგომარეობა, ჩვენი გაჭირვება და დალხენა იმთ, ვისაც შეუძლიან ჩვენს ქვეყანას საკეთო მოუტანონო. ამ დამატებაში დაბეჭდებიან ორიგინალური ნაწერებიც და გადათარგმნებიან საუკეთესო წერილები „მწყემსისანი.“

= „ნოგ. ობოზრ.“ შეუტევია, რომ მომავალის წელიდამ ამიერ ეკეკლესიის გუბერნიაში დაარსდება თითო სტატისტიკური კომიტეტი, რისთვისაც ობოზრი ითხოვა მთავრ. კანდიდატ გუბარნიაზე. გაზეთი ამბობს, რომ ეს გარემოება ბევრად უშველის ეკეკლესიის ყურ პოეტით, როცა მისი კითხვა დაიწყეს, მერე ეს განცეიფრება შეიცვალა პატეტის-ცემად, რომელიც გამოიწვია ჩემში მისმა პიროვნებამ, როგორც პიროვნებამ კაცად კაცისამ. რუსთაველი თავის ნაწერში იჩენს დიდს სიმდიდრეს კეთილ-შობილ გრძნობათა, აზრთა და პრინციპთა. მთელი ამბავი გასულდგმულებული და დაუბოლოვებელის მისის სიყვითით. პეტორი სიყვარულით შესდგება ხოლმე იმ ალაგს, სადაც მას შეუძლიან გამოსთქვას — ან ობიექტურად, გმირების პირით, ან სუბიექტიკურად საკუთარი თავისი მსჯელობანნი.

ზოგიერთი ალაგას, საცა მსელელობა მოქმედებისა ითხოვს, რომ გმირები მკაცრნი იყვნენ იგი, ნამდვილად ამ გვარებადა ჰხატავს მათ, მაგრამ ამის შემდეგ მაშინადვე წარმოთქვამს სიტყვებს შერიგებისა და შენდობისას, როგორც ეს სჩანს, მაგ., იმ სცენაში, საცა პეთანდილი მოკლას ემუქრება ასმათს. ეს სცენა სრულიად შესაბამია პეთანდილის ხასიათისა: იგი დახეტიალობს მინდერად და ტყეებში სამის წლის განმავლობაში ტარიელის საძებნელად, — პოულობს მას და, აი, სწორედ ამ კაცზე ასმათი არაფერს ეუბნება მას. მოუთმენლობა შეიპყრობს მაშინ პეთანდილს და განიზრახავს ძალით მოქმედებას, — იქნება ეს გაჯავრება

შინაური ქრონიკა

= ბუშინ წინ, სალამოს 8 საათზედ, შუაგულ ქალაქში, ელისაველის ქუჩაზედ, მოხდა საზიზღარი მკვლელობა. ერთს ვიღაც საცოდავს კაცს ხანჯლით მუცელი შუაზედ გაუპეს. საეჭვოა, რომ დაჭრილი ცოცხალი-ღა გადარჩეს.

= ამ სამის დღის წინად გადაცემილს თბილისის სასულიერო სასწავლებლის ზედამხედველს ანდერძად დაუტოვეთ, სხეთა-შორის, რომ იმ ფულით, რომელიც მას დარჩა, მის სახელობის სტიპენდია დაარსდეს და ეს სტიპენდია მიეცეს იმ გვარს შეგირდს, რომელიც ყველაზედ ღარბი იქნება და ყოფა-ქცევაში და ცოდნაში საუკეთესო ნიშანი ექნება.

= ბორშიც დაუწყეთია ავაზაკობა. ამ დღეებში იქ ბაუტეხთან დუქანი, რომელშიაც ხძინებია ერთს მეზაერთაგანს, წაურთმეეთან ოქროს საათი და 40 მან. ფული. პოლიცია ფეხზე დამდგარა, და, უნდა კაცმა სთქვას, მარჯვედაც მოქცეულა. შაორენი ნაქურდალი და ჩაუბარებია პატრონისათვის. ავაზაკი დაჭერილიაო.

= ბორის მაზრიდამ გვატყობინებენ, რომ სოფ. ბრეგში და მის ახლო მახლო სოფლებში ყველი გავრცელებულა, და თუმცა ჯერ ისე არა ძმენვარებს, რომ ხალხში შიში გამოიწვიოს, მაგრამ მაინც საკმაო ხარკს კი ჭერეფაესო. საჭიროა, რომ მაზრის

ექიმმა ეხლავე მიაქციოს ყურადღება ამ გარემოებასა.

= „ბერეელის დეკემბრისთვის დანშნული მარუსა, რომელიც უნდა გამართულიყო ძეთიანში, ცუდი ამიდებისა გამო სხვა ადგილისათვის დაუნშნავთ, მაგრამ, საფიქრებელია, გეწერენ, რომ გაზაფხულამდის სულაც ვერ მოხდეს მარუსა, რადგან რაკი ამ ზამთრის პირად ცუდი ამინდები დადგა ჩვენს ძეთიანში, ამას ზამთარიც მოჰყეება თან გაუწყარებელი თოელ-წვიმებით.

= გაზ. „მწყემსი“ თავის მე-23 ნომერში აცხადებს ხელის-მოწერას მომავალს წელისთვის და თან დასძენს, რომ 1885 წელისთვის ჩვენ განვიზრახეთ „მწყემსთან“ ერთად დამატება გვეწყოთ რუსულს ენაზე, „მწყემსის“, თითოეულის ნომრის საგრეანა, თვეში ერთხელ. ამ „დამატებას“ საგნად ექნება, როგორც გაზეთი ამბობს, გაანალოგა ჩვენი მდგომარეობა, ჩვენი გაჭირვება და დალხენა იმთ, ვისაც შეუძლიან ჩვენს ქვეყანას საკეთო მოუტანონო. ამ დამატებაში დაბეჭდებიან ორიგინალური ნაწერებიც და გადათარგმნებიან საუკეთესო წერილები „მწყემსისანი.“

= „ნოგ. ობოზრ.“ შეუტევია, რომ მომავალის წელიდამ ამიერ ეკეკლესიის გუბერნიაში დაარსდება თითო სტატისტიკური კომიტეტი, რისთვისაც ობოზრი ითხოვა მთავრ. კანდიდატ გუბარნიაზე. გაზეთი ამბობს, რომ ეს გარემოება ბევრად უშველის ეკეკლესიის ტენტრალურ კომიტეტს, გასცნობა ქალბასა, რომელსაც სტატისტიკური ცნობანი ბოდიტიისაგან ეძლევოდა ხოლმეო.

= ამ დღეებში თბილისში გარდაიცვალა ასულ-გაზდა მსატკარი რომან ბეკეულიანი. მიეგვლებულს სამსტატრო განათლება მიეღო პეტერბურგის აკადემიაში, ამ თავითვე საკმაო ნიჭი გამოეჩინა და ეურნდღება მაქტონ. ჯერ ბოსტეკელ იყო, რომ თანმშრომლობდა სხვა-და სხვა გამოცემებში. უკანასკნელ დროს გეკლესიანი მიიწვიეს ახალის ეურნალის „ნოგის“ სურათების სახატავად, მაგრამ სიკვდილმა ადარ დაცადა სტოდეს თავისი ნიჭი განეეთარებინა და თავის ქვეყნისთვის სასარგებლო შეეჩინეთო.

= „მწყემსის“ მე 23-ში ეკითხულობთ; „ბევრ დროა თბილისის სასულიერო სემინარიის კედელსაში ქართულად სწერდეს ბოდა ხოლმე ხან-დის-ხან წერეა, მაგრამ ამ ბოდი დროს მოისმო. ეხლა ეოველად უსმენდეს ლოგის საქართველოს ექსარხოსის, ანტიპასკოფოსის ბაგეს, როგორც გეწერენ, მიეცა ნება ხან-დის-ხან ქართული წერეასა და საკეკლესიო წიგნებს მოწაფეები ქართულად ეკითხულობენო. ეს დიდ სარგებლობის მისცემს მათ, ვისაც მეგვდლად წასვლა სურთ და ასწორებს ამ დაკარგულ, რომელიც ეხლანდელ სემინარიელებს ხშირად ესმით სახოკადობისაგან“.

= ბ. ალიტე მესხი გვითხოვს გამოაცხადოთ, რომ „დროების“ მე-258 №-ში დაბეჭდილი წერილი „ორიოდე სიტყვა ქუთაისის სათავადაზნაურო ბანკანგებაც გამოიჩინა მან, — მაგრამ მაინც ჩქარა მოდის გონებაზედ; პეთანდილი ბერეული, ცივი და პრაქტიკული ბუნების პატრონია და უცემ მოისაზრებს, რომ შეცდომა მოუფიდა, როცა ძალას მიმართა, და სწრაფად დაიმშვიდებს გულს, თავს ანებებს გაჯავრებას. მეორე ადგილი, რომელიც ამ გვარსავე სცენას წარმოადგენს — ოსტეეან მეფის გაჯავრებაა, როცა შერმადინი გაუმხილებს თავის მპრძანებელს პეთანდილის წასელას. მეფეს თავი დაეკარგა და ისე გაჯავრდა, რომ თავის ყმასა და ქვეშევრდომს სკამი ესროლა, მაგრამ მეორე დღეს ეე ბოდიეი, მოუწოდა მას და თავისი გაჯავრება, მეტის-მეტი უსიამოვნო ამბით გამოწვეული, დაეკვანებინ გამოისყიდა. ეველა ამ დაწერილებას მე ისე ეუცქერი, როგორც მეტად ნახს სამხატვრო და ხელოვნურს ნაკეთს, რომელსაც ძნელად მოსძებნის კაცი მე-XII საუკუნის პოეტების თხზულებებში. მხოლოდ თავის საკუთარის ხასიათისაგან ექმნება რუსთაველს იგი შთაგონებული.

(შემდეგი იქნება).

ვის შესახებ» იმას არ ეკუთვნის. რედაქცია ასრულებს მისს თხოვნას და ამტკიცებს, რომ საზოგადოდ ამ წელს მოტე მესხისგან დაწერილი სრულიად არაფერი დაბეჭდილა „დროებაში".

სხვადასხვა

უძლური სიბრაზის ნაყოფი.

(დასასრული *)

ათი წლის წინად „ქონის" პირველს გამოცემის წინასიტყვაობაში ჩვენ გამოთქვით შემდეგი აზრი: მაგნერის წიგნების პირდაპირს თარგმანს ჩვენ ვემჯობინეთ მათგან ამოგვეღო საუკეთესო მოთხრობანი, თითქმის ამდენიმე სხვა წყაროებიდგან დაგეგმატებინა, ჩაგვეთო შიგ ზოგიერთა ჩვენნი მოთხრობანი და ამ გვარად შედგენილი წიგნი გამოგვეცა,— და ამასთან გამოთქვით იმედი, რომ ამ გვარად მომზადებულს წიგნს უბრალო თარგმანზედ მაღლა დააყენებენ ჩვენი სკოლისა და სახლობისათვისაო. ამას ჩვენი მკოლველი საზიზღარს კეკნას ეძახის. ესთქვით, რომ ამ სიტყვებში შართლა მოისმის კეკნა. მაგრამ რადგან მათი ეპონებაც აღარსად არის მეორე გამოცემის წინასიტყვაობაში, ძველს არხივში მათს ძებნას და იქიდგან ამოღებას იკადრებს მხოლოდ ყოველად უძლური ბაღანა, რომელიც, ნამდვილი საბუთების უქონლობის გამო ,,წიგნის წინაალმდეგ, ღობე-ყორეს ეცემა. ამოდენა ვადაც რომ არ გასულოდათ მოყვანილს სიტყვებსა, კეკნაზ ომისთანა ჩვეულებრივი ნაკლულევანებაა კაცის ცოდვილი ბუნებისა, რომ არამც თუ ომისთანა პატარა კაცი, როგორც ჩვენ, ვერ აიცილებს ყოველთვის მას თავიდგან, ომისთანა ვეებერთელა ბუმბერაზიც კი, როგორც არის ბისმარკი, ხშირად ჩავარდება ხოლმე ამ ცოდვაში, აი როგორც ჩავარდა იგი ამ დღეებში, როდესაც პარლამენტის დეპუტატებს უთხრა: თვით მთელი ევროპა ფეხებზედაც არა მკიდია და თქვენ ვინა ჭკვიანარი, რომ შეგებოეთია. მაგრამ თუ საქმეს დასისხლინებული თვალით არ შეჰხედავთ, ჩვენს სიტყვებში ტრაბახს ვერ დაინახავთ. ქოველი შემდგენელი რომელიმე წიგნისა იმიტომ აგდენს მას, რომ უფრო საუკეთესოდ, უფრო სასარგებლოდ მიაჩნია იგი, ვიდრე უბრალო თარგმანი ამავე ,,ბანაკ" წიგნისა, და აცხადებს იმედს, რომ საზოგადოება მისგან შედგენილს წიგნს მაღლა დააყენებს უბრალო თარგმანზედ, უფრო სასარგებლოდ ჩასთვლის. ჩვენც ჩვენი ,,ქონა" მოგვაჩნდა და ახლაც მიგვაჩნია (დანე ცოდოსა,) უფრო გამოსადეგად ჩვენი ოჯახობისა და სკოლისათვის, ვიდრე თარგმანი მაგნერის წიგნებისა, ჯერ იმიტომ, რომ იგი იპყრობს საუკეთესო მოთხრობებს მაგნერისასაც და სხვა ავტორებისასაც და, ამას გარდა, შეიცავს ო�rიდე მოთხრობას ჩვენის ბუნების და ცხოვრებიდგან, მერმე იმიტომ, რომ ,,ქონა" ფურის თითქმის ორიე წიგნს მაგნერისას და ფასით კი ერთი ოთხად იაფია მათზედ. აბა ეინმემ სცადოს და გამოსცეს უბრალო თარგმანი მაგნერის წიგნებისა და ნახავს, რომ ეს თარგმანი გზას ვერ გაიკვლევს ჩვენში. ,,ქონა" კი პირველადვე ორი წლის განმაელობაშა იქმნა გასყიდული.

ჩვენი მკოლველი კეკნას საზიზღარს რასმეს ეძახის. მტკობა მას სრულიად არა სკოდნია, საზიზღარი რა გვარს ქცევასა ჰქეიან. ძველნა უმანკო რამეა, რომელსაც საგნად არაფისი ენება არა აქვს და არც შეუძლიან. იგი დამამცირებელია თვითონ მკეხარასათვის, სხვებისათვის კი არამც თუ უანგებელი არის, არამედ სარგებელსაც შესძენს, რადგანაც ჩვენის სიცილსა, მხიარულებას უბადებს გულში. მაიტტი ,,საზიზღარი" სრულიად სხვა გვარს საქციელს მიეწერება. აი, მაგალითად, ჩვენ რომ შეგვეფდგინა უკეღმართი მიმართულების სახელმძღვანელო, მის გზის გასაკვლევლად დაგვეწერინებინა სხვისათვის წერილი წინაალმდეგ წალმართი (მიმართულების წიგნისა, შემდეგ მთელს საზოგადოებას და ყველა მასწავლელებს უარ-ეყოთ ჩვენი წიგნი, როგორც ნაყოფი უნიჭო და მოუფრეველი ლაქიობისა, ერთ-ხმად ჩაეთვალოთ იგი მაგნერებულ ნაბიჯად, ამის შემდეგ ჩვენ ენა ჩაგვემინდა, კერტ სიტყვითაც ვერ გაგვემართლებინა თავი საზოგადოების წინაშე და საბაეიროდ ერთგულად შეედგომოდით ეარ-ცელარიების იატაკს ცვეთასა, უმორჩილესი თხოვნების წერასა ჩვენს სახელმძღვანელოდ მიღებისათვის, ან, ეს იქნებოდა ნამდვილი საზიზღარი საქციელი, ნამდვილი საძაგლობა. მაგრამ ეს საზიზღარი საძაგლობა ვინ ჩაიდინა? Nკითხავს მკოლველი... ჩვენ, ჩვენ, რა საკვირველია, არაფინ; მაგრამ ჩინეთში კი ნამდვილად ჩაუდენიათ ეს საძაგლობა და ჩამდენი გზლებიათ ერთად-ერთი კურ-მოჭრილი ყმა დიდგულა, ბრიკეი ცოსი. მკოლავმა ჩვენს წიგნს კარგი სამსახური გაუწია, ჩინეთელი რეკლამა გაუკეთა; მაგრამ თავის თავს კი მეტად ცუდი საქმე დამართა. მან ყველასთვის ცხადი გახადა, რომ საზიზღარაც არ მოსჩენენია ადამიანური მოქმედება, აზრების რიგიანი დალაგება, მათი ხეირიანი გამოთქმა და ამოლოდ უთავბოლო, უაზრო ჯიყინი შესძლებია. მინც კი მისი კილეკი წაიკითხა, ერთ-ხმივ აღიარებენ, რომ გამოიტანეს ისეთი ჩაბეჭდილება, თითქო ძუძუმწოვარის გაუჩაკეეელი ბოდვა გვესმოდაო. Mრიოდე ნომუში მკოლველის წერილიდგან ცხადად დაანახვებს მკითხველს, რომ ეს ჩაბეჭდილება უტყუარია:

,,ბანგალა, ბანგალა! Dერეფე იყოს, მეორე წლისათვის საკითხავი წიგნი! Rომ ეს უკანასკნელი თქვენი განზრახვა ყოველად უსაფუძლოა, ამაზედ ხომ თვითონ თქვენც დამეთანხმებით. აქაო და არა გვაქვსო, აქაო და ლარიბნი ვართო, ეგ რა საკვირველია... Eგ ხომ იმასა ჰგავს: ერთს სოფელში მოახლე არ იყოო... მართლადაც ყველა სოფლის მასწავლებლები Rომ Iს. Bოგვეაშვილები იყვნენ, მაშინაც ვერ ეარმოეიდგენთ, Rომ ერთ-ერთმა იმათგანმა თავისი სკოლის სახმარ— სახელმძღვანელოდ შეეტანოს; და თუ ეს ასეა, მაშ რად უნდა სურდეს სკოლის მოყვარეს, რომ ეინმე საწყალი სოფლის მასწავლებელთაგანი შეეცდომაში ,,ეიყვანოს!!... Oუ რომ დასამტკიცებელ სამუთებად აქაოქა ამოგლეჯილი ნომუშები არ წარეუდგინეთ, უთუოდ გეეტყეოთ: ეგ ხომ ცარიელი სიტყვების რახა-რუხიაო. ამაზედ მეტი სამუთი რაღა საჭიროა? ამ მხრივ თვით ,,ქონა" მთლად დოკუმენტია: თუ მაინც და-მაინც არ დაგიმლიათ, აი ესეც; მთელი წერილი ამ სახთი არის დაწერილი, მაგრამ უნდა გავსტეღეთ, რომ ჩვენი წერილი ვერ მისცემს მკითხველს ნამდვილს წარმოდგენას იმ წერილზედ; ნამდვილის წარმოდგენის დაბადებისათვის მკითხველის გონებაში, ჩვენ უნდა გვეხმარა სხვა სიტყვები, სხვა ლექსიკონი. მაგრამ ეს შეუძლებელი იყო, რადგანაც ამ კილეკის შესაფერი ლექსიკონი ლიტერატურაში არ იმპარება. Rომ მკითხველმა შედგენილს უტყუარი აზრი მასზედ, თუ რაოდენი გრადუსით ნულზედ ქვემოდ არის დაწეული გონება და ზდილობა მკოლველისა, უთუოდ თვითონ წერილი უნდა წაეკითხოს ,,ნობათში".

Aდამიანს არაფერი აგრძნობინებს ისეთს გულითადს სიამოვნებას, როგორც ბინძური მტრის უძლურება, რომელსაც სურს სხვის დამცირება და თვის თავს კი არცჩენს, სხვას სწამებს უეცოდს და თვითონვე კი გამოდის ყველა მკითხველის თვალში უკანასკნელი უმეკარი, სინსილა მისდის სხვას შეურაცხყოფა მიაყენოს და თავის თავს კი ინოლტეეს; უგუნური უნტერ-ოფიცრის ცოლეითა, უნდა ტალახი სხვას მიაცხოს, მაგრამ გუნდა, უძლური ხელით ალრილი, უკანვე უბრუნდება, ეკეთა თავზედ და ფეხებამდის სამაგლად სვრის, სწორედ ამ გვარი გულითადი სიამოვნება გეგრძნობინა ჩვენი მკოლველის უძლურმა სიბრაზემ და ბორბოტებამ.

ბატ. ღულაძე, რედაქტორი და გამომცემელი პედაგოგიურის ყოველ თვიურის ,,ურნალისა, დიდად დაგვავალებს და დიდ სამსახურს გაუწევს ჩვენს წიგნებსა, მათ გაერცელებას ძლიერ დაეხმარება, თუ ხშირად გამოიყვანს ჩვენს წინაალმდეგ ამისთანა ძმლიერს ფალიანსა (თუ თვითონ, თავის თავად, ბრძანდება ეს ფალავანი?) და ხშირად ბეკდავს თავის ,,ურნალში მისი ტკინის ნაწარმოებსა... მაგრამ საბრალო ,,ნობათს" კი იგი ამ გვარი ქცევით ძლიერ ცუდს საქმეს დამართავს. ამისთანა წერილების ბეჭდვა ნამდვილი სამარეა ყოველ ,,ურნალისათვის და მეტადრე პედაგოგიურის გამოცემისათვის. რაღა ეს უნდოდა ,,ურნალსა, რომელმაც ხუთი თვის გამოუსვლელობით ნახეკრობით მაინც დაჰკარგა ნდობა, რწმუნება მკითხველი საზოგადოებისა. რაღა ჩვენი მკოლველის ბანი უნდოდა რედაქტორის წერილებს და ,,ენინ"ენ, სადაც სწორედ სამარცხვინოდ არის ,,ეარცმული მსჯელობაც, ,,ლოგიკაც, ,,ენაც და რომელთათვის მოსაზადებელი ,,ლასის მოწაფესაც კი რიგიანი მასწავლებელი დაუსვამდა ნუკასა მინუსით. Rოდესაც ბატ. ,,ღულაძე ,,ურნალის ფურ-ცლებს სერიდა, რატომ სახეში არ მიიღო, თუ რას იფიქრებდენ და რას იტყოდენ საუკეთესო თანამშრომელნი „ნობათისა", მაინ აკაკის თანამშრომელობის მოკლება არ ეყო (სექტემბრიდგან) ,,ურნალსა, რომ სხვანიც დააფუთხოს?..

Rა გავარად ეეპროზმოდით ჩვენ „ნობათსა", ეს მკითხველებს კარგად ეხსომებათ ჩვენი ბიბლიოგრაფიული ნერილებიდგან, რომლებშიაც ,,ურნალის ყოველს ღირსებას ვაზუთადებდით და ნაკლულევანებას ეამცირებდით, ოთა ამ პერიოდულს გამოცემას გზა გაეკელია და ,,ეეხი მოგეიდეინა ჩვენს საზოგადოებაში. სხვა გვარს თანაგრძნობას და დანმა ,,ებასაც არ ვიშურებდით, შეძლების-და-გვარად. ამითი ჩვენ დავამტკიცეთ, რომ გულითა გვსურს სხვების წარმატებაც პედაგოგიურს ასპარეზზედ, ეეიბარიან მომეტმედი პირების გამოჩენება სწავლა-აღზრდის სტენრაში. ბატ. ,,ღულაძემ კი, გაბრაზებულმა იმის გამო, რომ ჩვენსკენ გამოსროლილი კენჭები უკანვე დაებრუნდენ სარგებლით და ენა ჩაკბენ-ენ-ენ, გამოლანძღა გამოცემა, რომელიც იპყრობს ოთხმოცდა-ხუთს მოთხრობას და რომელიც სიკეთის მეტს არას შესძენს არც სკოლას და არც საზოგადოებას. Oუ ამ საქციელიდგან მკითხველი საზოგადოება გამოიყვანს იმ დასკვნასა, რომ ბატ. ,,ღულაძეს საზოგადო ინტერესი სიზარადაც არ მოსჩენენია და ,,ურნალის გამოცემა დაუწყია არა პედაგოგიური ლიტერატურის აღორძინებისათვის, არამედ სრულიად სხვა განზრახვით, ეს მან მარტო თავის თავს დაუბრალოს.

Oუმცა „ნობათმა" მოყვრობა მტრობაით გადაგვიხადა, სიკეთისათვის ბოროტი მოგვიგო, მაგრამ ჩვენი განწყობიდგან ,,ურნალთან ოიტისოდენადაც არ შეიცვლება; ამიტომ რომ „ნობათს" შედგენენ არა მისი უფიცი ექსპედიტორი თავისი ერთად-ერთის ,,ურ-მოჭრილის ყმითა, არამედ თანამშრომელნი, რომელნიც თავიანთ კალმიდ მიდიდრენენ ჩვენს პედაგოგიურს ,,ლიტერატურასა და რომელთაც ეკუთვნის მთელი ჩვენი სიმპატია, სრული ჩვენი თანაგრძნობა.

ი. გოგებაშვილი.

*) იხილე «დროებ» № 259.

ᲩᲔᲚᲔᲒᲠᲐᲛᲔᲑᲘ

(„ᲩᲠᲓᲘᲚᲝᲗᲐᲗᲐ ᲡᲐᲣᲚᲔᲑᲘᲡᲐ“)

ᲜᲝᲔᲛᲑᲠᲘᲡ 2.

ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘ. ᲡᲘᲠᲐ ᲑᲔᲚᲔᲠᲘᲡ ᲛᲘᲯᲚᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲡᲐᲥᲛᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ ᲩᲐᲛᲝᲛᲧᲝᲠᲗᲕᲐ ᲩᲕᲔᲜᲔᲑᲐ ᲛᲠᲐᲕᲐᲚᲛᲝᲬᲣᲛᲘᲗᲐ; ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲐᲛᲐᲗ ᲩᲕᲔᲜᲔᲑᲔᲑᲘᲡ ᲐᲥᲐᲛᲓᲔᲛᲓᲔ ᲐᲠᲪ ᲔᲠᲗᲘᲐ ᲞᲘᲠᲘ-ᲓᲐ-ᲞᲘᲠᲘ ᲒᲐᲡᲐᲐᲛᲢᲧᲣᲜᲔᲑᲔᲚᲘ ᲒᲐᲠᲔᲛᲝᲑᲐ ᲐᲠ ᲐᲓᲘᲛᲝᲩᲘᲜᲔᲚᲘᲗ; ᲛᲝᲬᲣᲑᲔᲑᲛᲘ ᲡᲮᲕᲐ-ᲓᲐ-ᲡᲮᲕᲐ ᲒᲕᲐᲠᲐᲓ ᲐᲡ-ᲬᲣᲠᲔᲡ ᲞᲘᲠᲝᲜᲝᲕᲘᲩᲘᲡ ᲗᲐᲡᲘᲗᲘ.

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ. ᲡᲘᲡᲝᲕᲘᲜᲘᲡ ᲑᲐᲜᲘᲡ ᲡᲐᲥᲛᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ ᲡᲐᲛᲝᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲚᲝ ᲒᲐᲛᲝᲫᲘᲔᲑᲐ ᲒᲐᲛᲐᲪᲮᲐᲓᲔᲡ ᲓᲐ ᲐᲮᲚᲐ ᲡᲐᲙᲐᲛᲗᲝᲗ ᲑᲐᲡᲐᲜ ᲓᲐᲘᲬᲧᲝ.

ᲑᲔᲠᲚᲘᲜᲘ. ᲛᲘᲓᲔᲑᲔᲚ ᲘᲥᲛᲜᲐ ᲪᲜᲝᲑᲐ ᲨᲣᲐᲜᲣᲚᲘᲡ ᲗᲐᲛᲑᲐᲨᲘ ᲖᲔᲓᲐᲖᲔ ᲙᲝᲠᲔᲘᲐᲨᲘ.

ᲙᲐᲚᲙᲣᲢᲐ. ᲐᲮᲚ ᲛᲝᲛᲖᲘᲓᲐ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲕᲘᲪᲔ-ᲙᲝᲠᲝᲚᲘ ᲘᲜᲓᲝᲔᲗᲘᲡᲐ ᲓᲘᲣᲪᲔᲠᲘᲜᲘ.

ᲞᲐᲠᲘᲖᲘ. ᲡᲐᲜᲜᲝᲜᲘ ᲑᲘᲣᲯᲔᲢᲘᲡ ᲒᲐᲜᲮᲘᲚᲕᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲓᲔᲣᲢᲐᲢᲗᲐ ᲞᲐᲚᲐᲢᲐᲨᲘ, ᲖᲔᲓᲐᲖᲔᲗᲐ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲘᲡ ᲡᲗᲕᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲗᲣᲛᲪᲐ ᲓᲘᲓᲘ ᲯᲐᲒᲨᲘᲜᲔᲑᲘ ᲑᲝᲛᲑᲔᲚᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲚᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠ ᲣᲐᲠᲧᲝᲤᲝᲗ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲛᲐᲘᲜᲪ ᲐᲛᲘᲡ ᲘᲛᲘᲗ, ᲗᲐᲗ ᲐᲓᲐᲠ ᲒᲐᲕᲐᲒᲔᲗᲔᲑᲘᲜᲔᲑ ᲑᲝᲛᲑᲔᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲖᲐᲛᲧᲝᲛᲘᲜᲔᲑ ᲛᲘᲬᲠᲘᲗᲘᲡ-ᲛᲘᲖᲐᲚ ᲙᲠᲔᲘᲡᲘᲡᲠᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲛᲘᲜᲝᲜᲝᲡᲘᲡᲔᲑᲘᲡᲐ.

ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲠᲘᲡ 3-Ს.

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ. ᲒᲣᲨᲘᲜ ᲠᲘᲒᲝᲕᲘ, ᲛᲘᲣᲮᲔᲓᲐᲕᲐᲓ ᲘᲛᲘᲡᲐ, ᲠᲝᲛ ᲓᲐᲛᲝᲛᲘᲧᲝᲗ ᲣᲙᲕᲔ ᲒᲐᲗᲐᲕᲘᲡᲣᲤᲚᲘ ᲘᲧᲝ, ᲘᲡᲐᲗᲣᲚᲐᲓ ᲗᲮᲝᲣᲚᲝᲑᲓᲐ ᲛᲘᲣᲪᲐᲗ ᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲚᲐᲕᲠᲐᲙᲘᲡ ᲜᲔᲑᲐ ᲓᲐ ᲠᲝᲓᲔᲡᲐᲪ ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲯᲔᲠᲛᲔ ᲛᲘᲡᲪᲔᲡ ᲬᲘᲜᲐᲓᲐᲓᲔᲑᲐ, ᲓᲐᲘᲪᲕᲐ ᲬᲣᲡᲘᲔᲠᲔᲑᲐ ᲓᲐ ᲘᲡ ᲙᲘ ᲗᲐᲕᲘᲡᲘᲡ ᲡᲚᲐᲕᲠᲐᲙᲘᲡ ᲜᲔᲑᲐᲨᲘ ᲐᲠ ᲘᲛᲚᲔᲠᲓᲐ,—ᲒᲐᲣᲒᲐᲜᲘᲚᲘ ᲘᲥᲜᲐ ᲡᲐᲛᲯᲐᲠᲐᲩᲜᲘ ᲓᲐᲠᲑᲐᲖᲘᲠᲓᲐᲛ; ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲡᲐᲪ ᲓᲐᲠᲑᲐᲖᲘᲠᲓᲐᲛ ᲒᲐᲛᲝᲛᲓᲘᲛᲓᲔ, ᲓᲐᲜᲐᲪᲮᲐᲓᲐ, ᲠᲝᲛ ᲐᲠᲐ ᲭᲣᲠᲡ ᲓᲐᲛᲪᲕᲔᲚᲘᲡ ᲣᲛᲝᲚᲐ. ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲝᲠᲘ ᲛᲣᲠᲐᲕᲘᲝᲕᲐ ᲒᲐᲛᲐᲛᲢᲧᲣᲜᲔᲑᲔᲚᲘᲡ ᲡᲘᲢᲧᲕᲐᲨᲘ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲓᲐᲘᲬᲧᲝ ᲠᲘᲒᲝᲕᲘᲡ ᲓᲐᲣᲡᲬᲠᲔᲑᲚᲐᲓ, ᲓᲐᲘᲪᲕᲐ ᲬᲘᲜᲐᲡᲬᲠᲘ ᲓᲐᲛᲪᲕᲔᲚᲘᲡ ᲛᲘᲡᲪᲔᲡ ᲬᲘᲜᲐᲓᲐᲓᲔᲑᲐ, ᲓᲐ ᲗᲣ ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲓᲐᲛᲪᲕᲔᲚᲘ ᲓᲐᲛᲘᲡᲯᲘᲠᲔᲑᲐ ᲓᲐ ᲐᲠᲪ ᲛᲘᲡᲘᲪᲔᲛᲡ ᲬᲘᲜᲐᲓᲐᲓᲔᲑᲐ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲓᲘᲜᲬᲧᲝ ᲠᲘᲒᲝᲕᲘᲡ ᲓᲐᲣᲡᲬᲠᲔᲑᲚᲐᲓ ᲛᲘᲡᲘᲪᲔᲛᲡ ᲬᲘᲜᲐᲓᲐᲓᲔᲑᲐ ᲓᲐ ᲠᲝᲓᲘᲡᲐᲪ ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲯᲔᲠᲛᲔ ᲛᲘᲡᲪᲔᲡ ᲬᲘᲜᲐᲓᲐᲓᲔᲑᲐ, ᲓᲐᲛᲘᲡᲯᲘᲠᲔᲑᲐ ᲓᲐ ᲛᲘᲜᲝᲜᲝᲡᲘᲡᲔᲑᲘᲡᲐ.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘᲡ ᲠᲘᲜᲓᲡ ᲥᲕᲐᲨᲘ ᲛᲝᲮᲓᲐ ᲐᲗᲘᲐᲗᲘᲡᲔᲑᲐ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲐᲮᲚᲝᲑᲔᲚᲘᲡ ᲨᲔᲠᲗᲑᲔᲑᲨᲘ ᲓᲐᲘᲜᲘᲨᲜᲐ ᲗᲣᲜᲯᲣᲠᲘᲡ ᲛᲘᲜᲔᲑᲘ, ᲐᲗᲘᲗᲔᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲮᲡᲜᲘᲚᲘ.

ᲪᲜᲝᲑᲐᲜᲘ

ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲐ

ᲮᲝᲠᲐᲒᲘᲡᲐ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲘᲧᲘᲓᲔᲑᲐ ᲗᲘᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲑᲐᲖᲠᲘᲗᲘᲡ, ᲓᲘᲣᲙᲔᲜᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐ ᲮᲔᲚᲓᲐ-ᲮᲔᲚᲘ 1 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲠᲘᲓᲐᲜ 16 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲠᲘᲛᲓᲔ 1885 Წ.

ᲒᲐᲛᲝᲛᲪᲮᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲞᲘᲠᲘ ᲠᲐᲓᲔᲜᲝᲑᲘᲡ	—1	ᲒᲠᲜ. 5 Გ.
ᲐᲮᲐᲠᲘᲡ ᲛᲔᲥᲜᲔᲚᲘᲡ: ᲑᲐᲠᲒᲔᲚᲘᲡ ᲮᲠᲐᲡᲮᲘᲡᲐᲡ	—1	Გ. 2½ Დ.
ᲛᲔᲠᲘᲡᲐ	—1	Გ. 2 Დ.
ᲘᲛᲔᲠᲔᲗᲘᲡ ᲛᲔᲥᲜᲔᲚᲘ. ᲝᲠᲘᲜᲒᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲛᲪᲮᲐᲠᲔᲑᲘᲡ: ᲑᲐᲠᲒᲔᲚᲘᲡ ᲮᲠᲐᲡᲮᲘᲡᲐ	—1	Გ. 4½ Დ.
ᲛᲔᲠᲘᲡᲐ	—1	Გ. 3 Დ.
ᲛᲔᲡᲘᲡᲐᲡ	—1	Გ. 2½ Დ.
ᲯᲘᲜᲡᲘᲡ-ᲛᲐᲛᲐ ᲨᲣᲠᲐ: ᲑᲐᲠᲒᲔᲚᲘᲡ ᲮᲠᲐᲡᲮᲘᲡ. ᲓᲐᲯᲘᲜᲡᲘ	—1	Გ. 4½ Დ.
ᲛᲔᲠᲘᲡ ᲮᲠᲐᲡ. ᲓᲐᲯᲘᲜᲡᲘ	—1	Გ. 3½ Დ.
ᲛᲔᲡᲘᲡᲐᲡ	—1	Გ. 3 Დ.
ᲫᲠᲝᲮᲘᲡ ᲮᲐᲠᲪᲘ: ᲑᲐᲠᲒᲔᲚᲘᲡ ᲮᲠᲐᲡᲮᲘᲡᲐᲡ	—1	Გ. 7 Დ.
ᲛᲔᲠᲘᲡᲐ	—1	Გ. 6 Დ.
ᲡᲣᲤᲐ	—1	Გ. 14 Დ.
ᲪᲮᲘᲡᲠᲘᲡ ᲮᲐᲠᲪᲘ	—1	Გ. 7 Დ.
ᲓᲠᲝᲘᲡ ᲮᲐᲠᲪᲘ: ᲑᲐᲠᲒᲔᲚᲘᲡ ᲮᲠᲐᲡᲮᲘᲡᲐᲡ	—1	Გ. 7 Დ.
ᲛᲔᲠᲘᲡᲐ	—1	Გ. 6 Დ.

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐᲜᲘ

ᲘᲜᲓᲚᲘᲡᲘᲡ ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲐ

Maison de confiance

ᲨᲔᲣᲫᲚᲐᲜᲗ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲤᲐᲡᲘ		ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ ᲤᲐᲡᲘ	
	1 Ა. 10 Გ.		1 Ა. 40 Გ.
— —	1—20	— —	1—60
— —	1—40	— —	1—80
— —	1—60	— —	2— „
— —	1—80	— 2	—50
ᲡᲐᲜᲗᲔᲠᲘᲡᲝ	2—„	— 3	— „

ᲐᲛᲐᲓ ᲐᲡᲘᲗᲔᲑᲘᲡ ᲡᲮᲕᲐ ᲡᲐᲭᲘᲠᲝᲔᲑᲘᲡ ᲗᲝᲜᲯᲘᲡ, ᲠᲣᲜᲯᲘᲡ, ᲠᲣᲜᲯᲘᲡ ᲠᲬᲧᲚᲘᲡ, ᲩᲐᲜᲓᲚᲘᲡ, ᲒᲐᲡᲐᲯᲘᲡᲔᲑᲘᲡ, ᲓᲐᲜᲗᲘᲡ, ᲙᲝᲠᲫᲘᲡ, ᲢᲐᲠᲢᲚᲘᲡ, ᲙᲘᲚᲓᲘᲡ, ᲙᲘᲚᲓᲘᲡᲓᲐ, ᲛᲝᲠᲬᲘᲡᲓᲐ, ᲙᲐᲠᲪᲘᲡ, ᲙᲘᲡᲝᲜᲘᲡ, ᲛᲣᲠᲜᲘᲡ, ᲛᲐᲒᲜᲘᲡᲐᲗᲐ, ᲜᲣᲨᲐᲠᲘᲡᲐᲗᲐ, ᲙᲔᲚᲘᲡᲐᲗᲐ, ᲬᲘᲜᲓᲘᲡᲐᲗᲐ—ᲡᲣᲤᲚᲘᲡ ᲨᲕᲔᲓᲘᲡᲣᲠᲘ 25-ᲓᲐᲜ 50 ᲞᲠᲝᲪᲔᲜᲢᲘᲡᲝᲜ ᲣᲤᲠᲝ ᲘᲐᲤᲘᲗ, ᲙᲘᲓᲠᲔᲛ ᲡᲮᲕᲐ ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲐᲨᲘ.

ᲙᲘᲜᲔᲛ ᲙᲐᲚᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲠᲔᲛᲝᲓᲐᲜ 25 ᲞᲠᲝᲪᲔᲜᲢᲘᲡᲗᲕᲘᲡ 1,000 ᲞᲠᲝᲪᲔᲜᲢᲘᲡ ᲨᲔᲛᲝᲬᲛᲔᲑᲘᲗ ᲡᲐᲭᲘᲠᲝᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲬᲔᲠᲔᲑᲘᲡ, ᲒᲐᲡᲐᲯᲘᲡᲔᲑᲘᲡ ᲐᲠᲐᲤᲐᲡᲘ ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲡ. (100—49)

ᲐᲛᲘᲗ ᲪᲝᲚᲘᲡᲬᲐᲓᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲐᲛᲘᲡᲬᲠᲘᲚᲘᲡ ᲐᲡᲝᲜᲘᲡ ᲒᲐᲓᲐᲮᲐᲢᲕᲐ ᲓᲐ ᲮᲔᲚ-ᲛᲔᲠᲔᲓᲘᲡ ᲐᲛᲘᲡᲬᲠᲘᲚᲘᲡ ᲐᲛᲝᲬᲠᲘᲚᲘᲡᲐ. ᲕᲘᲜᲐᲐᲚᲛᲓᲔᲒᲘᲡ ᲛᲘᲛᲓᲘᲜᲐᲠᲔᲝᲑᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲐᲛᲝᲬᲠᲘᲚᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲮᲔᲚ-ᲛᲔᲠᲔᲓᲘᲡ ᲐᲛᲝᲬᲠᲘᲚᲘᲡ ᲛᲝᲛᲬᲘᲠᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ. (3—3)

ᲒᲠᲘᲒᲝᲚ ᲢᲐᲢᲘᲨᲕᲘᲚᲘ—ᲭᲘᲜᲐᲠᲘ.

ᲫᲛ. ᲭᲘᲚᲐᲫᲔᲗᲐ ᲬᲘᲜᲐᲨᲘᲡ ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲐ

ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲨᲘ

ᲐᲪᲮᲝᲑᲔᲑᲡ ᲞᲐᲢᲘᲕᲪᲔᲛᲣᲚ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲑᲐᲡ, ᲠᲝᲛ ᲛᲐᲜ ᲡᲐᲙᲣᲗᲠᲘᲗᲐᲓ ᲨᲔᲘᲫᲘᲜᲐ ᲛᲗᲘᲚᲘ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲐ ᲮᲯᲐᲒᲘᲡ ᲒᲐᲜᲗᲔᲛᲘᲚᲘ ᲞᲝᲔᲛᲘᲡ ᲗᲝᲜᲬᲘᲚᲘᲡ ᲘᲚᲘᲐ ᲩᲐᲭᲐᲕᲐᲫᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲐᲚᲐᲥᲘ ᲛᲔᲠᲘᲩᲘᲜᲝᲕᲘᲡ ᲗᲘᲑᲣᲚᲔᲑᲐᲗᲐ ᲙᲠᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ. (10—10)

ᲣᲛᲝᲠᲩᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲗᲮᲝᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲒᲛᲐᲠᲗᲐᲕ Ბ.Ა. ᲥᲔᲚ-ᲛᲝᲛᲥᲛᲔᲓᲗ ᲨᲔᲫᲔᲚᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐᲒᲔᲒᲐᲠᲐᲓ ᲐᲪᲛᲝᲣᲩᲘᲜᲝᲡ ᲨᲔᲛᲬᲘᲠᲝᲑᲐ „ᲗᲔᲚᲐᲕᲘᲡ ᲡᲐᲥᲐᲚᲐᲥᲝ ᲡᲐᲡᲬᲐᲚᲔᲑᲚᲘᲡ ᲚᲐᲠᲘᲑᲝᲛᲬᲘᲠᲝᲕᲐᲜᲗᲐ ᲓᲐᲛᲑᲐᲨᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲐᲡ.“ ᲨᲔᲛᲬᲘᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲤᲣᲚᲘ ᲓᲐ ᲜᲘᲗᲗᲔᲑᲘ ᲘᲗᲮᲝᲕᲔᲑᲐ ᲒᲐᲖᲐᲕᲜᲘᲚᲘ ᲘᲥᲜᲔᲑᲐ Ქ. ᲗᲘᲗᲚᲘᲡᲘ, ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲛᲛᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲨᲘ. ᲗᲐᲒᲡᲛᲔᲓᲓᲝᲛᲐᲠᲗᲔ Გ. Ს. ᲐᲚᲐᲯᲐᲜᲝᲕᲘᲡ-ᲛᲔᲡᲮᲘᲐᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ. (3—3)

ᲛᲝᲓᲔᲡᲘᲜᲓᲐ ᲛᲝᲮᲣᲚᲘ ᲛᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲔᲚᲡ ᲫᲐᲚᲡ ᲒᲣᲡᲘᲠᲘᲡᲐᲡ, ᲨᲢᲝᲠᲜᲘᲡ ᲛᲔᲗᲝᲠᲔᲗᲘᲡ ᲡᲣᲠᲘᲡ ᲛᲘᲡᲪᲔᲡ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲚᲔᲑᲘ. ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲕᲐ: „ᲐᲚᲔᲥᲡᲣᲠᲘᲡ“ ᲡᲐᲡᲢᲣᲛᲠᲝ. (4—1)

ОБЪ ИЗДАНИ ВЪ 1885 ГОДУ ЖУРНАЛА

„ЮРИДИЧЕСКОЕ ОБОЗРѢНІЕ“

(ГОДЪ ПЯТЫЙ)

Журналъ, какъ и прежде, будетъ выходить по четвергамъ, въ размѣрѣ отъ 1 до 2 печатныхъ листовъ, по слѣдующей программѣ:

I. Статьи по всѣмъ вопросамъ, вытекающимъ изъ теоріи права и судопроизводства.—II. Перечень, изложеніе и обсужденіе важнѣйшихъ распоряженій и узаконеній правительства.—III. Судебная хроника: а) отчеты о засѣданіяхъ въ судахъ, преимущественно Кавказскаго края, и б) особенно интересныя рѣшенія Кавказскихъ гражданскихъ судовъ по вопросамъ права и судопроизводства, вызванными мѣстными особенностями края.—IV Корреспонденціи юридическаго содержанія.—V. Краткіе отчеты о новыхъ книгахъ юридическаго содержанія (Обзоръ юридической печати и библіографія).—VI. Смѣсь (разныя извѣстія). Случаи изъ судебной жизни и практики.—VII. Тезисы и текстуальное изложеніе кассаціонныхъ рѣшеній: а) департаментовъ сената и б) Тифлисской судебной палаты.—VIII. Извлеченіе изъ приказовъ о важнѣйшихъ назначеніяхъ по вѣдомству юстиціи.—IX. Судебный указатель. Резолюціи Тифлисской судебной палаты по дѣламъ апелляціоннымъ и кассаціоннымъ.—X. Объявленія—казенныя и частныя.

Выполнивъ, по возможности, свои прошлогоднія обѣщанія предъ читателями, редакція „Юрид. Обозр.“ постарается придать своему журналу въ будущемъ году еще большій интересъ, при содѣйствіи многихъ и нѣкоторыхъ новыхъ сотрудниковъ.

Кромѣ статей общаго юридическаго характера по вопросамъ гражданскаго и уголовнаго права, межевымъ, нотаріальнымъ, судебно военнымъ и пр., а также о внутренней жизни кавказскихъ судовъ и о вопросахъ дня,—въ 1885 г. будутъ помѣщены: грузинскіе законы царя Вахтанга, съ необходимыми предисловіемъ и примѣчаніями, и продолжены изслѣдованія законовъ: армянскихъ—по Мхитару Гошу, еврейскихъ—по Маймониду, мусульманскихъ, собственно Кавказскихъ народностей ихъ адаты и пр.

УСЛОВІЯ ПОДПИСКИ:

Редакція и администрація журнала (для пріема подписки, объявленій и розничной продажи)—Тифлисъ, Сололакская ул., д. кн. Меликова.

Подписная цѣна на журналъ, съ доставкою и пересылкою: на годъ—10 р.; на 6 мѣс.—6 р.; на 3 мѣс.—3 р. 20 к.; на 1 мѣс.—1 р. 25 к.

Разсрочка въ платежѣ денегъ допускается—для годовыхъ подписчиковъ: при подпискѣ 4 р., въ мартѣ и апрѣлѣ по 3 р., и для полугодовыхъ: при подпискѣ 3 р. и черезъ два мѣсяца еще 3 р.

Для гг. студентовъ плата 8 р., полугодовая—5 р.

Желающіе пріобрѣсти журналъ за прежніе года, уплачиваютъ: за 1881 г.—8 р. 20 к. и за всѣ послѣдующіе по 10 руб. за годовой экземпляръ.

При перемѣнѣ адреса вносятъ 40 к.

За объявленія, казенныя и частныя—строка петита 10 коп., ½ страницы 3 р. 25 к., цѣлая стран. 6 руб. 50 коп.

При доставленіи въ редакцію „Юридическаго Обозрѣнія“ экземпляра юридическаго сочиненія, о немъ будетъ данъ отчетъ и сдѣлана публикація.

Подписчики „Юрид. Об.“ имѣютъ право на полученіе, черезъ редакцію, свѣдѣній о положеніи ихъ дѣлъ въ Тиф. судеб. учрежд.—въ текстѣ журнала безвозмездно, а письменныя и телеграфныя—по соглашенію съ ред. журнала.

Редакторъ-издатель А. С. ФРЕНКЕЛЬ.

(7—3).

Дозв. ценз. Тифлисъ, 3 Декабря 1884 г. ᲡᲢᲐᲛᲑᲐ ᲐᲠ. ᲯᲐᲚᲐᲜᲓᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲐᲛᲑ. ᲒᲐᲛᲝᲛᲪᲔᲚᲘ Ꭲ. ᲭᲘᲠᲝᲒᲐᲕᲨᲘᲚᲘ. ᲠᲔᲓᲐᲥᲢᲝᲠᲘ Ი. ᲛᲐᲩᲐᲑᲔᲚᲘ.